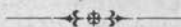

Planinski Vestnik.

Glasiló Slovenskega planinskega društva.

Št. 8.

V Ljubljani avgusta 1902.

Leto VIII.

S cepinom in vrvjo.

Spisal I. M.

(Dalje.)

6. Hochjoch (2885 m).

Najnižje sedlo v 25 km dolgem, z ledeniki pokritem Ötztalskem glavnem grebenu je Hochjoch (2885 m). Pokriva ga velik ledenik, ki je pa popolnom brez razpok. Predno greš nanj, si lahko poiščeš poguma v Hochjoch-Hospizu, in ko prideš čezenj, se odpočiješ v gostilni „Pri lepem razgledu“, kjer si tolažiš lahko oči, grlo in želodec. Gotovo tudi to veliko pripomore, da je Hochjoch najbolj obiskovan prehod iz Venta v Vintschgausko dolino. Tudi jaz sem nameraval črez to sedlo; medpotoma sem pa še hotel skočiti na Weisskugel, ki mi je bila po mojem načrtu veliko bolj priležna nego pa Wildspitze.

Okrog tretje ure sem zapustil Vent z jako zvedenim vodnikom J. Scheiberjem, ki me je marljivo opozarjal na vse znamenitosti.

Takoj nad vasjo se dolina cepi v Rofensko dolino proti Hochjochu in v Niedersko dolino proti Niederjochu, ki pa se po krivici tako imenuje, ker je za 132 m višji od Hochjocha. Dolini loči greben, ki se odceplja pri vrhu Finailspitze (3514 m) in se končuje z jako razgledno goro Thalleitspitze (3407 m). Ob mlečno-belem Rofenskem potoku sva kmalu prišla do gospodarja Rofena. Čudil sem se, ko sem videl poleg hiše na travniku par močnih konj. Scheiber mi je povedal, da po leti pač nihče ne more z njimi voziti, ker ni pravih kolovozov; kadar pa po zimi sneg zmrzne, dovaža Rofen s sanmi potrebščine za ves Vent. Ludovik, drugi mož Mete Širokoustne, je oprostil gospodarja Rofena davkov. L. 1416. je pa tod bežal Friderik s praznim žepom v Meran, ker so mu sovražniki zaprli vsa druga pota. Počival je par dni pri Rofenu, mu potrdil njegove svoboščine in za spomin pustil oklep; potem jo je pa ubral črez Hochjoch. Ker je podelil Rofenu tudi pravico za azil, so pozneje iskali različni grešniki tu zavetja.

L. 1848. so pa vse te pravice nehale. Rofen plačuje sedaj davke kakor vsak drug. Scheiber mi je rekel, da je toliko raznih doklad, da bode moral sedanji gospodar morda kmalu plačevati celo davek, ker ima lep razgled na Wildspitze.

Ko sva prišla nekoliko više, me je vodnik opozoril na Vernagt Ferner, ki gleda skozi ozko sotesko radovedno v dolino s silovito razpokanim jezikom. Ta ledenik ima čudne šege. Kadar se mu ravno poljubi, priroma v Rofensko dolino in se v njej popolnoma udomači. Naleze se ga črez 100 m na debelo in do 1000 m daleč in zapre odtok potoku, ki se kaj hitro nabere v celo jezero. Voda si z veliko močjo izvrtva predor skozi led in se odteče v par urah ter poplavi vso dolino. To se je večkrat zgodilo že v 16. stoletju. Zlasti l. 1772. se je začelo jezero silno hitro polniti. Ljudje so prosili pomoči celo na Dunaj. Usmiljeni Dunajčani so jim urno poslali velik sveder, s katerim naj bi ledeni jez prevrtali, da bi voda polagoma odtekla. Koliko časa so vrtali in če so sploh kaj izvrtali, mi ni znano. Kronika le toliko pravi, da dotično leto res ni bilo povodnji. Sveder si pa še dandanes lahko ogledaš pri Rofenu. Samo če tako naletiš kakor v Višnji gori, ako poprašas za polža, nočem biti jaz kriv. Posebno huda povodenj je bila l. 1845. Ledenik je prilezel med vednim grmenjem v pol leta v dolino, in v 14 dneh je že nastalo velikansko jezero. Voda je odtekla v eni uri. Hipoma je nastala velikanska povodenj, ki je zlasti v Söldnu naredila znatno škodo. Celo v Innsbrucku je narastel In za 67 cm. Ker je predor kmalu zopet zamrznil, ponovilo se je to še večkrat. Zadnjikrat si je privoščil ledenik to šalo l. 1848. Dandanes je vsa dolina prosta, le temnorjavi prodi nas spominjajo na nekdanje pustošenje ledenika.

Po zimi je pa pot še sedaj precej nevarna, to je izkusil že imenovani Senn. V slabem vremenu je šel meseca novembra s Hochjocha v Vent; spremljeval ga je Ciprijan Granbichler. Ves dan sta divjala vihar in sneg. Ko sta prigazila že mimo strme stene Zwerchwand, so zapustile Ciprijana moči, zgrudil se je na tla in takoj potem izdihnil. Z nepopisnim naporom je prišel Senn pozno po noči sam v Vent. Zvestemu vodniku so postavili spominsko ploščo na mestu, kjer je umrl.

Meni seveda se dobri dve uri dolga pot do hospica ni zdela huda. Saj se je razpenjalo nad menoj modro nebo in v solčnih žarkih so se izpreminjali ledeniki, ki so se vsak hip prikazovali iznad temnih sten. Dolina bi mi bila ostala v najlepšem spominu kot prekrasen izprehod, da se mi ni pripetilo nekaj zelo neprijetnega. Pripravila bi me bila kmalu ob vse premoženje. To je bilo pa takole.

Kmalu potem, ko sva prišla mimo Granbichlerjevega spomenika, se pot cepi. Nova steza se zavije navzdol k potoku na prod Vernagt-Fernerja in vodi v mnogih ovinkih do hospica. Stara pot se pa vzpenja visoko nad potokom ob strmi steni. Nekdaj je bila osigurana s klini, ki so jih pa izdrli in pot samo tuintam razkopali, da bi nihče ne silil nanjo, ker je nova steza lepa in zložna. Jaz sem pa imel smolo, da mi je vodnik povedal, da je

stara pot precej krajša, in mahnil sem po bližnjici. Na nekaterih mestih je precej zanimiva, in prav posebne umetnosti ni treba, da strmoglaviš na spodnjo pot ali se pa pohladiš v eni ali drugi brzici, ki dreve z Eis-Fernerja navzdol. Ravno pod Eisköpflom (3107 m) nama prestriže pot precej širok potok; njegovi grmeči valovi mi niso vzbujali posebnega zaupanja, zlasti še zato ne, ker so se le par metrov od steze izgubljevali v strmem padcu čez steno. Onkraj potoka je breg silno strm in nikjer nisem zapazil prostora za stopinjo. Le ena velika skala je molela iz rjavega pobočja.

Scheiber je najprej mene poslal v ogenj ali pravzaprav v vodo. „Skočite čez“, mi je rekel, „in se oprimate tiste skale! Dober korak še okrog pobočja in zopet bodete na stezi“. Varno stopim na pečino, ki je molela na sredi potoka iz vode, in s pomočjo cepina skočim črez. Ker se mi je začelo posipati pod nogami, zagrabim hitro skalo; toda kako sem bil iznenaden, ko sem začutil, da se je skala začela pomikati navzdol! Hitro jo izpustim kakor da bi bil zagrabil razbeljeno železo; toliko da sem se ji še umaknil, in že se je zvalila v potok. Ker mene ni mogla s seboj vzeti, pobrala mi je jopič, ki sem ga imel ogrnjenega. Toda jaz nisem utegnil za njim gledati, ker se je za skalo usul cel plaz peska, snega in ledu. Skočil sem urno v stran, zasadil cepin v sneg, potegnil se črez rob nasipa in bil sem na varni stezi. Strmi, nasipu podobni breg ni bil nič drugega kakor snežen in leden plaz, ki je pridivjal z ledenika. Za njim so prišli potem še peščeni plazovi, ki so ga popolnoma pokrili, tuintam se je tudi kaka skala ustavila na njem. Ker Scheiber že dolgo časa ni hodil tod, je tudi njega pesek premotil, pa je mislil da je to trden peščen breg. Zato tudi ni vedel, da skala čepi na sneženi podlagi in pričakuje kakega radovedneža, da jo malo pobeza in pošlje v potok. Bil je zelo vesel, ker se mi ni nič zgodilo, in prav nič se mu ni mudilo izkopavati jopič. Ko mu pa povem, da imam celo reč desetakov v njem, se je pa bolj podvival. Vodni tok je kar sproti odnašal kamenje, pesek in sneg. Scheiber je potem odvalil skalo, jaz sem pa urno zagrabil jopič, da mi ga niso odnesli valovi. Čeprav sem imel vse žepe zapete, so bili popolnoma natlačeni z blatom. Solnce me je kmalu posušilo in vodnik me je potem popolnoma očedil, da nisem pozornosti vzbujal v hospicju, kamor sva dospela ob petih. Imela sva sedaj črez Hochjoch do gostilne „Pri lepem razgledu“, kjer sva hotela prenočevati, samo še dve uri. Sklenila sva torej tu počakati do večera in v večernem hladu iti črez ledenik; solnce je namreč hudo pripekalo, mene je pa pekoči obraz spominjal na Stubajске ledenike, ki so me prav pošteno osmodili.

Ko je vedno več turistov pohajalo na Hochjoch, je postavil söldenski gostilničar Gstrein prostorno gostilno komaj $\frac{1}{4}$ ure od ledenika proč. Poslopje pa ni niti ene zime prebilo. S Kreuz-Fernerja je pridrl plaz in odnesel vso stavbo v dno. Gstrein je pa kmalu zopet l. 1872. postavil novo poslopje in ga zavaroval s škarpami, da mu plazovi ne morejo do živega. V njem prenoči

zložno 56 oseb, in obednica je pač malokdaj polna; vodniki imajo svoje prostore. Hospic stoji 2448 m visoko na jako lepem kraju. Vidi se daleč po dolini. Onkraj Rofenskega potoka se ti bleščita Hintereis-Ferner in Kesselwand-Ferner, katerega ledeni lom se zlasti ob solnčnem zahodu izpreminja v vseh barvah. S prodrom pokrita pobočja Rofenberga in Oberberga nam pa jasno dokazujejo, da je nekdam led napolnjeval ves ta del doline.

Pridružil sem se četvorici hribolazcev, ki so polegali pred hišo po trati, gledali v zemljevide in kovali načrte za naslednji dan. Kmalu pa pride Scheiber z obrazom, na katerem sem takoj bral, da ima nekaj na srcu. Začel mi je prigovarjati, da bi ostala v hospicju čez noč in šla zjutraj na Weisskugel čez Hintereis-Ferner, a ne čez Hochjoch. Pristopili so še drugi vodniki in me prepričevali, da bo zjutraj ledenik „kakor kamen“. Potrebovali so namreč Scheiberja za četrtega pri — kvartanju. Ker sem se tisti dan že dovolj nahodil (10 ur) in me je drugi dan čakal 15 ur dolg izprehod, so me pač lahko pregovorili.

Proti večeru sem se malo po ledeniku izprehajal. Iz njegovih ogromnih vrat bobne mlečnobeli valovi Rofenskega potoka in se izgublajo v globoko vrezani strugi. Krasno so se videli vitki vrhovi Wildspitze, Taufkaarkogl (3363 m), Kreuzspitze (3455 m), Finailspitze in Grawand (3251 m) s svojimi lednimi veletoki, ki jih je že zlatila večerna zarja. Kmalu je začel mrak legati na zemljo. Rdeči prameni zarje so se mu umikali vedno više in više, in že so zaplamteli v njih ostri vrhovi nalik velikanskim plamenicam. Toda zmagovalno jih je tiral mrak od roba do roba, od vrha do vrha, le na dvoglavi Oetzthalski kraljici so našli še nekoliko časa zavetja, pa tudi odtod so morali pobegniti; še enkrat so zablesteli na njenem najvišjem vrhu, in noč je pritisnila lahen poljub na krasno planinsko zemljo.

7. Weisskugel (3746 m).

Ako potuješ iz Trafoja v Vintschgan, pokaže se na levi iznad zelenih planin kračan, ogromni ledeni kupoli podoben vrh. Skoraj ti bolje ugaja nego kraljevi Ortler, ki se blešči v svojem sneznobelem plašču ravno na nasprotni strani. Ta prekrasna gora je Weisskugel. Dasi je bila že precej zgodaj znana, vendar je izgubila svoj deviški venec šele l. 1861. Vzel ga ji je že enkrat omenjeni Dunajčan Specht; podpirala sta ga pri tem znamenitem in težavnem ropu vodnika Klotza. Kaka štiri leta potem so jo obiskali Angleži, med njimi znani Tuckett, s francoskimi vodniki. Njen posebni prijatelj Senn je pa poskrbel, da se je slava njenega razgleda razglasila po vseh planinskih krogih. Vkljub temu niti dandanes ni toliko obiskovana kakor zasluži.

Milijone lučic je migljalo na nočnem nebu, ko sva zapustila ob dveh po polnoči tihi hospic. Prižgala sva svetilnico in se spustila v grapo Rofenskega potoka, kjer je bilo temno kakor v rogu. Prišla sva čez ozko brv in iskala steze ali pravzaprav stopice, ki vodijo čez strme skale na vrh brega. To pa v taki temi ni

bilo lahko. Scheiber je nekaj godrnjal in se jezil, menda nad samim seboj, ali nad temo, nad skalami, najbrže pa nad vsem skupaj. Slednjič sta mi oba, Scheiber namreč in luč, izginila izpred oči. Takoj potem pa začujem njegov bas, s katerim me je opomnil, naj obstanem na mestu, kjer sem, in malo potrpi, dokler ne najde steze. To je bilo seveda lažje rečeno nego storjeno. Objemal sem namreč precej veliko skalo in zastonj brcal z desno nogo, da bi tudi zanjo našel varno stopinjo; pod menoj je pa grmel in bobnel potok, kakor da bi mi naznanjal, da ne smem pričakovati tam doli prijaznega sprejema. Na srečo se je vodnik kmalu prigugal s svetilnico, in bila sva urno na vrhu. Ko sva prišla ob pobočju Oberberga, ki loči Hochjoch-Ferner od Hintereis-Fernerja, na prod, sva se izognila strmemu padcu in stopila na Hintereis-Ferner tam, kjer se zavije naravnost proti jugozahodu.

Led je bil popolnoma čist, prav malo razpokan in res „kakor kamen“. Luči nisva rabila več, zakaj noč je bila jasna in svetla. Kako krasno so se blesketale ledene stene Kesselwand-Fernerjevega loma v mesečini, kako grozeče so kipeli od mesečnih žarkov posrebreni vrhovi proti zvezdnatemu nebu! Od vzhoda sem je pa že prihajal jutranji mrak, zapredal v svojo tančico vrhove, stene in ledenike. Mlado jutro je začelo pošiljati svoje poslance, ki so ugaševali lučice na nebu eno za drugo. Kmalu so zažarele Stubajske planine in prvi solnčni žarki so poljubili ostri Zuckerhüttl, ki me je pozdravljal skozi zarezo med Wannenkogel in Schrankogel. Na zahodu in severu je pa mrak še vedno zagrinjal ledenike s temnovijoličasto tančico. Toda jutranja zarja jo je vedno bolj in bolj trgala; robila je ostre vrhove, spuščala se čez strme stene in poplavljala lesketajoče se ledenike in temne prode. Vzhodno obzorje se je rdečilo vedno bolj in bolj in že se je prikazal del solnčne oble, toda hitro se je zopet potopila v žareče morje; naenkrat se pa veličastno vzdigne kraljevo solnce iz ledenih Zuckerhüttlovih sten in mesec je popolnoma obledel. Vrhovi, stene in ledeniki so se pa kopali v solnčnih žarkih in plamteli, kakor bi bilo vse v plamenih.

Dospela sva že v vznožje Langtauffererskega vrha in pred seboj zagledala ogromno kupolo ponosne Weisskugel. Ker je tu še sneg pokrival led in so tuintam režale razpoke, sva se navezala na vrv in krenila na desno proti Hintereisjochu, čez katerega sva nameravala na vrh. Med precejšnjimi ledenikovimi prepadi sva prišla do njegovega vznožja. Do vrha sedla sva imela jako strmo pot. Pritrdila sva si dereze, ki so kaj dobro prijemale v zmerzlem snegu. Vkljub temu je bila pot precej huda in Scheiber je kar hropel, strmine pa le ni hotelo biti konec. Toda vsaka stvar le en čas trpi, je rekel Kranjec, ko je Francoza zibal, in tudi ta breg se je srednjič končal, pa ne s sedlom, kakor sva midva želela, marveč s široko razpoko, in sicer tik pod vrhom. Bilo je nekaj sneženih mostičev črez. Ker je bil nasprotni rob precej višji, ni bilo mogoče črez skočiti. Poiskati sva si morala dovolj močen most, ako nisva hotela delati velikih ovinkov ob vrhu Inner Quellspitze (3514 m). Jaz sem zasadil cepin v sneg, vodnik

je pa preiskoval mostiče. Prvi se je takoj sesul, komaj ga je malo potipal s cepinom. „Der Taifi ischt schon aus“, zagodrnja in se spravi nad drugega. Ta se mu je zdel zanesljivejši. Od njega so molele velikanske ledene sveče, in bil je res na videz še precej močen.

Scheiber se splazi nanj po vseh štirih, se uleže na trebuh, zasadi cepin v nasprotni rob in se potegne na sedlo. Sedaj sem jaz prišel na vrsto.

„Na lahko se plazite!“ me opominja vodnik. „Ako se most pod vami zruši, telebnete ž njim vred v globino. Obvisite sicer na vrvi, toda težko, da bi vas mogel sam izvleči“.

Lepa tolažba, si mislim ter kobacam oprežno na most, na katerem so se že poznala Scheiberjeva kolena in njegov trebuh. Nisem se pa nikakor mogel zdržati, da ne bi malo pokukal navzdol. Gladke ledene stene so se mi modrikale nasproti, nekoliko globlje je bilo pa vse zakrito v črno temo. Toda dolgo časa ni bilo varno pregledovati razpoke, če se že nisem hotel ž njo natančneje seznaniti. Zasadil sem torej po vodnikovem „receptu“ cepin v ledenik in se splazil na Hintereisjoch (3465 m). Tu mi je pa kar sapo zaprlo, namreč prekrasni razgled na švicarske gore in pa mrzli sever, ki je strahovito bril in se trudil, da bi naju pomedel nazaj na Hintereis-Ferner. Rad bi bil občudoval nebrot ledeni vrhov, toda tu nisva smela dolgo obstati, ako sva hotela severju preperečiti hudobno nakano. Hajdi torej naprej!

Čakalo naju je še resno in vroče delo. Od vrha naju je namreč ločil kakih 200 m visok in silno strm greben. Tu nisva imela več s snegom opraviti, marveč s čistim ledom, kateremu dereze same niso mogle do živega. Zabrenketala sta cepina in kosci ledu so začeli žvižgati navzdol. Akoravno nama je sever prešteval kosti, naju je vendar oblival pot, ker sva hitela na vso moč, da bi prišla kmalu v zavetje. Veter nama je namreč donášal ledeni prah in drobni sneg naravnost v obraz ter ž njima mašil oči in ušesa. Zato sva zavila na desno v pečevje. Strme stene so naju pa kmalu zavrnilo nazaj na ledenik in zopet sta pela cepina. Veselo sva zaukala, to se pravi zaukal sem le jaz, Scheiber je pa poslal krepak „jodler“ v širni svet, ko sva pripihala na sleme. Ker je silno ostro, je zavarovano na nevarnejših mestih z žico, katere pa midva niti videla nisva; bila je namreč še vsa v snegu in ledu. Sleme je sicer jako dolgo, toda ne posebno strmo; seveda za vrtoglave ljudi vendarle ni. Tuintam je bilo treba še kako stopinjo vsekati, zlesti preko strme skale, in stala sva na vrhu, 3746 m visoko.

Weisskugel je sicer 28 m nižja nego Wildspitze, najvišji ötzthalski vrh, toda glede razgleda je pa gotovo prva v Vzhodnih Alpah. Tuhett je mnogokrat preplezal švicarske planine, in vendar je pisal, da ni nikjer še imel lepšega razgleda nego na Weisskugel. Prekrasen je pogled na Zahodne Alpe. Skoraj vsa Švica leži pred teboj. Kakor daleč seže oko, se vrste gorovja, vrh ob vrhu, vsi okovani v led in sneg, ki se krasno razločujeta od temnomodrega obzorja in temnih, niže ležečih skalnatih sten; zarezje med njimi

pa izpolnjujejo ledeniki, podobni srebrnim pasovom. Piz Buin (3312 m) v Silvetti, Piz Kesch (3422 m) v Albulskih in Tödi (3623 m) v Glarnskih Alpah dvigujejo ponosno svoja ledena temena iznad nižjih sosedov. Popolnoma v ozadju se pa modré širni ledeniki Bernskih Alp, ostri vrhovi Finsteraarhorn (4275 m), Jungfrau (4167 m) in Aletschhorn (4198 m). Tudi Monterosa mi razkazuje svojo zloglasno vzhodno steno. Posebno lepó in natančno pa pregledaš Ortlersko skupino. Kako krasno se lesketajo silne ledene stene, s katerimi pada Ortler proti Suldenskemu ledeniku! Njegov tekmeč Königsspitze se ti pa ne kaže kot oster vrh, marveč kot velikanska navpična stena. Na severu se sivé Apneniške Alpe kakor velikansko ciklopsko zidovje; izmed nebrojnih Zillerthalskih in Turskih vrhov te posebno opozarja na svojo lepoto silni stožec Vel. Kleka. Na jugu mole Dolomiti svoje neštevilne osti, stolpe, zobove in druge fantastne oblike; podobni so velikanskim razvalinam.

Akoravno te prevzame pogled na neizmerni venec gorá, ki te tu obdaja, vzbuja ti vendar bližnja okolica največje zanimanje in občudovanje. Prekrasen je greben, ki veže Weisskugel z Wildspitze. Strahovito strmo se znižuje do Weisskugeljocha (3383 m); tu si nekoliko odpočije, potem se pa dvigne v ostrem nametenem robu naenkrat 3545 m visoko na Langtaufererspitze; po globoko zarezanih obronkih se vije dalje čez Vernaglwand in vitke tri Hintereisspitzen; naredi kratek ovinek okrog Kesselwand-Fernerja in se vzpne na Fluchtkogl (3514 m). Še parkrat mora stopiti s svoje zračne višave na ledene škrbine, potem se pa ustavi na najvišjem vrhu Ötztalskih planin. Na obeh straneh grebena se pa razprostirajo velikanski ledeniki, n. pr. skoraj popolnoma ravni Gepatsch-Gletscher, Guslar-Ferner in divje razorani Taschach-Ferner. Neposredno pod teboj zevajo razpoke Matscher-, Langtauferer- in Hintereis-Fernerja.

Toda kdo bi mogel popisati vso to krasoto, naštetí vse ledenike in vrhe! Vsaj ti bleščeči led skoraj oči slepi in rad jih okreпчаš s pogledom v zelene doline Matsch, Münster in Trafoj, ki se vijejo ob vznožju Ortlerskih planin. Dalje bolj proti jugu vidiš grad pri Glurnsu v Vintschgauski dolini, ravno pod teboj leži Kurzras, in oči ti begajo dalje po Schnalserski dolini.

Prav težko sem se odtrgal od krasnega razgleda, toda moral sem se vrniti, če sem hotel imeti varno in ne preveč utrudljivo pot čez ledenike. Ura je bila namreč že osem, in solnce je začelo polagoma razkazovati svojo uničujočo moč na ledu in snegu. Previdno sva zlezla po grebenu na Hintereisjoch nazaj. Poprej vsekane stopinje je bilo treba le malo popraviti, zato je šlo še precej hitro. Še hitreje sva pa prišla s sedla na Hintereis-Ferner. Čez razpoko se namreč nisva več telovadila po nezanesljivih sneženih mostičih, marveč skočila sva kar čez, potem sva se pa bliskovito odpeljala po strmem bregu, seveda stoje, kakor se spodobi poštemu hribolazcu.

Scheiber je oprtil nahrbtnik, ki ga je bil poprej tu pustil, potem sva pa krenila proti Steinschlagjochu (3254 m). Sneg je bil

na solčnih krajih že popolnoma mehak, tako da se nama je včasih prav globoko udiralo, kar ni bilo ravno prijetno. Črez sedlo sva prišla na strmi Steinschlag-Ferner, katerega sva se odkrižala pri Vragovem oglu (Teufelseck). Visoko nad seboj sem zagledal gostilno „Pri lepem razgledu“ in siloviti padec Hochjoch-Fernerja. Pregazila sva še nekaj snežišč in kmalu sva bila na stezi, ki vodi s Hochjocha v Schnalersko dolino. Tu sem se poslovil od vodnika in se zopet združil prav tesno-prisrčno z nahrbtnikom. Scheiberju sem pa moral obljubiti, da pridem še v Vent, in sicer za več dni. „Potem narediva ceneje“, je rekel in odšel proti Hochjochu.

(Dalje prihodnjič.)

Po Hrvaški Švici in okolici na kolesu.

Spisal **Juraj Lubič**.

(Konec.)

Domače občine nisem smel prezreti, zato sam jo šel malo pogledat.

Hraščina-Trgovište je oddaljeno od Konjščine 10,6 km. Kreniti moraš pred kolodvorom na križpotu na levo proti Budinščini. Pot je izprva precej dobra, pozneje pa je veliko nerodnih klancev, cesta pa kamenita. Tik železniške postaje v Hraščini se obrneš na desno in prideš na velik klanec, vrhu katerega je vas Trgovište, pod njo na drugi strani pa Hraščina.

Povedati mi ni o teh vaseh nič posebnega. Lepih spominov nisem prinesel domov. Na kolodvoru me je hotel velik pes s kolesom vred požreti, da sem se ga komaj rešil s samokresom. Pod Trgovištem pa je hudoben pastir vrgel pest debel kamen v me. Zato je žel izprva priznavalen krohot svojih pajdašev, potem pa je zapela druga struna. Spustil sem kolo na tla in letel kakor angel osvete za bežečim hudodelcem. Daleč na griču sem ga ujel ter milo prosečemu z debelo šibo na zadnjo oplato zapisal z rdečimi črkami, da ima kolesarja na cesti pri miru pustiti. Bilo je v domači fari. No, da bi bil naš dekan na licu dejanja, ta bi bil paglavcu bral levite. Dušnemu pastirju v čast bodi povedano, da njegovi farani navadno niso razposajeni. To je bila le izjema, za katero on ni odgovoren; mogoče, da je bil tisti dan kritičen dan prve vrste.

Doživel sem v Konjščini tudi proščenje. No ta dan mi ostane v spominu. O cerkvenem opravilu in o semnju ne bom pravil; to je povsod enako, pač pa naj malo opišem življenje tistega dne v župnišču.

Da nismo bili sami, to je ob sebi umevno. Gospod dekan je po stari navadi bil povabil sosednje župnike in učitelje, seveda tudi dr. Gudeka ter dostojanstvenike iz Konjščine, med katerimi je zavzemal prvo mesto postajni načelnik s svojo obitelji.

Žlica je bila tisti dan posebno velika; „gazdarica“ se je pokazala kot Katarina Prato II. Grla pa so bila tako čudno suha,

kakor bi bila nalašč za ta dan preparirana, da je trebalo venomer zalivati. Za to pa je skrbel stoloravnatelj, župnik iz Zajezde g. Ignacij Cernajšek, katerega je dekanova milost izvolila enoglasno in ki je prav po hrvaškem običaju tako spretno opravljal svoj vzvišeni posel, da je šla steklenica za steklenico rujnega vinca iz kleti s tako naglostjo, kakor da bi jih bil veter odnašal.

Najbolj zadovoljen s tako urnim in sigurnim razvijanjem zabave je bil „kučegazda“, ki je svoje žejne ovce rad videl vesele. In veseli smo postali res prav hitro, tako da so nekateri v svoji ekstazi imeli navadnega zajca za — morsko ribo. Govorilo se je „sve u šestnaest“. Napivalo se je bratu Slovencu, bratski slogi, bratski vzajemnosti, pa kako lepo — Hrvat zna govoriti!

Dekanovi sorodniki niso hoteli zaostati. Tretješolec, od solnca opaljen deček, ki si je prislužil na mah ime Rigo II., se je produciral z rogom, dočim ga je njegova mati spremljevala na kitari. Devetletna modrooka deklica je hitela deklamovati kar po vrsti pesmice iz Zupančičevih „Pisanic“, da so ji komaj kolešček nastavili. Petletni „Kraljevič Marko“ pa je izpustil svojo:

»Didel, didel dajčka,
mi imamo zajčka,
noge ima štiri,
niso nič na miri.«

Hrvati niso mogli prehvaliti krasote slovenskih pesmi in so jih zapeli kar celo vrsto; posebno jim je prijala pesem:

»Oj tam za goro
škrjančki že pojo —«

katere se niso naveličali zopet in zopet ponavljati.

K obedu smo dobili tudi še neizogibno glasbo. Dva umetnika na cimbale sta se zglasila drug za drugim pred župniščem potem, ko ju na semnju že nihče več ni hotel poslušati, in sta udrihala po svojem potrpežljivem instrumentu s prav grozno vnemo in z gorečim, po raznih opojnih pijačah dišečim navdušenjem; pri tem sta svoje poželjive oči metala po oknih župnišča kakor lisica pred kurnikom, čakajoč, da bi kak tolarček priletel v njuno naročje. Škrjančki pa niso kazali prav nič zmisla za to visoko umetnost na nizkem dvorišču, pa sta morala oba nepriznana genija pobrati šila in kopita kaj hitro.

Ta dan mi je nepozaben zaradi tega, ker sem si pridobil vrlega prijatelja brata. Kako človek ne najde na svetu prijatelja! S stoloravnateljem sva se bila spogledala in sva s čudno spretnostjo našla svoji duši odkriti. Spoznala sva na hip drug drugega, in kakor bi treščilo, sva se pobratila. —

Ko sem se počinil od proščenja, sem si šel ogledat Krapinske Toplice, biser hrvaškega Zagorja. Pot me je peljala skozi Zlatar, Mače, Sutinsko (Toplice), Mihovljan in Kuzminec. Cesta je jako lepa, pokrajina, osobito v bližini Sutinskih Toplic idilna. Med Sutinskim in Mihovljanom na levo od ceste je lepa grajščina „Mihovljan“ obiteli pl. Rakotzajske. Dan je bil hladan, zato je vožnja zelo dobro dela. V Kuzmincu sem pustil kolo v krčmi in sem šel peš zaradi lepega razgleda na nam že znano „Vetrnico“,

razvodje Save in Drave. Potem pa sem nadaljeval pot. Pri Kuzmincu je precejšnji klanec, cesta pa široka in jako lepa ter pelje v Sv. Križ, katerega sem si drugo pot ogledal, da spoznam tudi kraj na tej strani. Iz Sv. Križa, prijazne vasice na griču s širokim trgom, se pride v Zabok in od tam skozi Bedekovčino v Konjščino. (Cela tura 65 km).

V vasi Šemnici, ne daleč od Kuzminca, moraš kreniti ostro na desno proti Radoboju, kjer so veliki klanci. Najtežavnejši je breg pri Radoboju, odškodovan pa si po divnem razgledu.

V mesto Krapino sem dospel opoldne (44·6 km). Vozečega po glavnem trgu me pozdravi spomenik slavnega dr. Ljudevita Gaja, rojenega tukaj leta 1809. To je napravilo name slovesen vtisk.

Krapina je glavno mesto v Zagorju, zadnja postaja stranske železniške proge Zabok—Krapinske Toplice. Mesto ima lepo cerkev v gotičkem slogu iz 15. stoletja, frančiškanski samostan, razvalino nekdanjega gradu, okrajno sodišče, glavarstvo in nad 1800 prebivalcev. Hiše so lepe, snažne, ulice dolge, široke, mnogi vrtovi pa ti dajejo prijeten hlad. V Krapini izkopujejo tudi žveplo. Lega je sicer prikupna, vendar je ni primerjati z lego Krapinskih Toplic.

Slišal sem o teh toplicah že mnogo praviti, zato me je vlekle le tja.

Po enournem odmoru v gostilni „Pri kroni“ sem zopet sedel na kolesu in sem jadral proti svojemu cilju. Pri vasi Lapajce—Velika ves zapustiš glavno cesto in kreneš na desno mimo grajščine barona Koste Rukavine, da ubereš potem precej težavni Hršak breg, za katerim leže v divnem kotičku Krapinske Toplice. (od Krapine 13·8 km).

Toplice (152 m nad morjem) so majhne, toda nežne kakor igrača, slove pa široko po svetu. Že stari Rimljani so si preganjali tam nadležno putiko. Tamošnje akratoterme (aquae Jasae), ki imajo 43·1 stopinj, so posebno zdravilne. Zdraviško poslopje je jako veliko ter stoji v hladnem parku s premnogimi poti.

Srečal sem tam znano gospo, ki me je vodila z redko požrtvovalnostjo po Toplicah, da sem si jih do zadnjega kotička ogledal. Najbolj mi je imponiral plesni salon, ne toliko zaradi elegantnosti kakor spričo neverjetnega hladu. V najhujši vročini bi se dalo tam plesati. Obiskal sem tudi onkraj parka ležeči „Bellevue“, vili podobni hiši z restavracijo, ki stoji na ljubkem griču, da imaš od tam najlepši razgled na Toplice in Krapinske gore. Tu te pozdravlja močno obiskovana gora Donati med Toplicami in Rogatcem na severozahodu; nasproti se ti smeje cerkev sv. Magdalene, na desni vidiš Ružen dvor, last nekega Zagrebčana, in sploh večje ali manjše stavbe po gričih in na planjavi.

Zanimalo me je, da se v bližnjih vodah, v Krapinščici, Sotli in Kostelini nahajajo še raki. V gori navedeni restavraciji dobiš vsak dan sveže in nekatere prav velike. Tudi jaz sem si jih nekaj privoščil, da sem se spominjal lepih časov, ko sem jih doma še sam lovil, ko so se po krčmah ob vodi dobivali kar zastoj. Usoda jih je popolnoma zatrla, tako da je rak sedaj

redka prikazen in se človeku milo vidi, ako se drugod ž njimi ponašajo.

Ko sem se bil od tega malega izleta vrnil v Krapinske Toplice, kjer sem še ujel par zvokov zdraviške godbe, je šlo že proti večeru in moral sem biser hrvaškega Zagorja zapustiti.

Nameraval sem jo iz Krapinskih Toplic udariti črez Lupinjek breg v Rogatec, kjer sta takrat bivala dični vladika djakovski, Strossmayer, in sedaj že pokojni tržaški škof Šterk, toda to misel sem moral opustiti, ker sem se v Krapinskih Toplicah dolgo zamudil, za kar pa bodi gori navedeni vrli gospe izrečena srčna hvala.

Iz Toplic sem imel mimo Zaboka do Bedekovčine po dobri cesti 24·6 km in že v trdni noči sem priromal v Konjščino.

Moj dopust je potekal in s strahom sem štel zadnje dni, vedoč, da bo treba potem na vse kaj drugega misliti nego na zabavo.

Hitro sem napravil še izlet v Varaždin prek Budinščine in Novega Marofa (43 km), ker te okolice še nisem videl. Ni mi bilo žal. Kraj je romantičen in se vidi med potjo marsikaj, kar vleče pozornost nase. Ne daleč od Budinščine se vidi velikanski žerjav, ki je izpeljan od precej visoke „Kamene gorice“ na levo daleč tja prek ceste na desno. Tam je velika tovarna za izdelovanje apna, last neke dunajske akcijske družbe. Cesta je vseskoz dobra, vendar je precej veliko klancev.

Dober vtisk je napravil name Novi Marof. Njega lega je mična. Na desno ob cesti vidiš grad grofa Rudolfa Erdödija sredi velikega parka, ki sega prav do ceste in katerega hladni, z mamljivim vonjem nasičeni zrak te po cesti vozečega dalje časa ljubko objema.

Blizu Varaždina so Varaždinske Toplice, ki slove že izza časa Rimljanov in jih zaradi njih zelo zdravilnih žvepljenih vrelcev obiskujejo premnogi revmatični ali protinasti bolniki.

Spomnil sem se še svojega najmlajšega pobratima, župnika v Zajezdi (15·6 km) kateremu je pred mojim odpotovanjem v domovino veljal zadnji izlet. Hotel sem videti rezidenco tega vrlega človeka in prepričal sem se, da nima vzroka pritožiti se.

Zajejda leži precej visoko na gori. Najvišja je cerkva, ki čepi nad župniščem ob rebri. Župnišče ima spredaj prostoren dvor, zadaj na rebri pa dober kos vinograda. Na najlepšem prostoru si je napravil župnik lopo, da uživa po trudapolnem poslu divjeromantični razgled. Človek bi mislil, da sedi v oblakih, tako izgine mahoma svet pod njim. Velika ravnina se razprostira daleč pod teboj, pogled pa ti uhaja zopet na nepozabno Ivanščico goro ž njenimi razvalinami ter na kopičasti hrib Kalnik, pod katerim leže Križevci. Na desno pod teboj v bližini se ti smeje grad „Zajejda“ komornika Vladka Halperja Szigetskega, prej last grofov Oršičev. Ta grad je prav ob cesti, ki pelje v Zajezdo, in je zanimivo zidan.

Teško sem se ločil od prijatelja z zavestjo, da ga dolgo, dolgo, more biti nič več ne bom videl, obenem pa sem se tudi

poslovil od cele krasne pokrajine z nekakim melanholiskim čutom — take pokrajine je težko zapustiti.

Glede ceste mi je omeniti, da je do Buđinščine še precej dobra, naprej pa (naravnost na desno se pride v Novi Marof) je kamenita in izvožena, izpeljana pa skozi po večjih ali manjših klancih, katere v bližini Zajezde, osobito pri Halperjevem gradu najbolj občutiš.

Da je Zagorje pravi zemski raj, dokazuje že dejstvo, da vidiš povsod toliko krasnih gradov kakor morebiti nikjer. Omenil sem večinoma gradove, mimo katerih sem vozil, a koliko sem jih še videl oddaljenih! Rekel bi, da ga ni dražestnega kotička, katerega bi ne bila porabila imovita gospoda za mirno svoje življenje.

Moral sem nastopiti zadnjo pot — proti domu.

Dolgo sem izbiral, katero turo bi ubral, in slednjič sem se odločil za pot skozi Bedekovčino, Oroslavje, Stubico, Dolnjo Bistro, Zaprešiče.

Izbral sem prav dobro, gotovo najboljše. Cesta je vseskoz prav lepa, gladka. Klancev ni posebno veliko; omenil bi le klanec pred Oroslavjem in Jakovljev breg pri Jakovlji blizu Stubice. Odtod naprej pa večinoma visi cesta, da se po njej kar frči. Sela med potjo so snažna, svet prav prikupen. Nekako domačega se čutiš, ko te zopet pozdravi zagrebška gora Sleme, ob kateri se dalje časa voziš do Zaprešiča. Na vrhu te gore je železna piramida z najlepšim razgledom po Zagorju in Posavju tja do Bosenskih gorá. Ustavil se nisem prav nikjer. Radoveden sem bil, uidem li železniškemu vlaku, ki je vozil za menoj, ali ne. Zapustil sem Konjščino dobre pol ure pred odhodom vlaka, a v Zaprešiču (52·6 km) sem ga čakal tudi pol ure, kar me je zadovoljilo.

Dan je bil tako krasen, kakor bi si ga bil nalašč ustvaril. Zato mi je pot tako ugajala, da mi je srce utripalo veselja in so silili lahni vriski iz mojih prsi.

V Zaprešiču se snidem z Baldovimi sorodniki, ki so tudi potovali domov. Malemu radovednemu „Kraljeviču Marku“ se nisem mogel dovolj nasmejati, ker mu ni šlo v glavo, zakaj vlak tako naprej teče, ko ni konj. Par ur smo se v dobri gostilni krepčali, potem pa se je moja družba z vlakom dalje odpeljala.

Jaz sem krenil proti Samoboru, potem pa kmalu mili mi kranjski domovini zletel v toplo naročje, omamljen od sladkih spominov na nepozabni mi hrvaški narod in prekrasno hrvaško deželo.

Otvoritev planinske koče na Lisci.

Dne 21. avgusta t. l. se je slovesno otvorila Jurkova koča Slov. plan. društva v Laškem okraju na Dolenjem Štajerskem. Prostorna koča stoji le malo metrov pod vrhom Lisce (947 m) in je lična lesena stavba, v kateri more nočevati nad 30 oseb. Zgrajena jo po načrtu razborskega nadučitelja g. Jurka, ki je povečjem nabral za stavbo potrebni denar, vodil in nadziral stavbo in ukrenil

vse potrebno za slovesno otvoritev. Za vse te njegove velike zasluge se imenuje novi planinski dom „Jurkova koča“.

Že na predvečer se je zbralo na Lisci okoli 40 planink in planincev, ki so se tam radovali ob zvokih dobre godbe še pozno v noč. Po noči je precej deževalo, a zjutraj se je zjasnilo, in naslajali smo se ob izredno krasnem razgledu. Ob 9. uri je bila slovesna sv. peta maša pri Sv. Joštu pod Lisco. Pel je prav dobro mešani zbor iz Sevnice pod vodstvom gosp. učitelja Pišla. Po sv. opravilu je šla velika množica na Lisco, kjer je bila ob 10¹/₂ uri slovesna otvoritev. Ganljiv je bil prizor, ko je prihajala mnogobrojna množica na vrh, njej na čelu šolska mladina z gorskimi palicami in z godbo. Navdušeno so nas pozdravljali ob pokanju topičev na Lisci zbrani planinci in planinke. Domači č. g. župnik Čepin s 5 gg. duhovniki je potem blagoslovil kočo. Po končanem cerkvenem obredu je načelnik Slov. plan. društva g. prof. Orožen nad 400 ljudi broječo množico nekako takole nagovoril:

„Ko sem bil pred 27 leti kot dijak v veseli družbi prvič na Lisci, užival sem s tega vrha izredno krasen solnčni vzhod, ki je vzbudil v meni ljubezen do prirode in do hribolastva. A hribolastvo se je tedaj pri Slovencih jedva začelo in se je šele ojačilo, ko se je pred malone 10 leti ustanovilo Slov. plan. društvo. Namen našemu društvu je, da seznanjamo domačine in tujce s prirodnimi krasotami naših gorá in s podzemskimi čudesi kraškega sveta. Slovenske zemlje pa ne dičijo le nebotični orjaki Slovenskih Alp, ponaša se tudi s sredogorjem, ki nam nudi izreden užitek posebno zaradi lahke pristopnosti. Takim izredno ugodnim točkam pripadata zlasti Rogaška gora (Donati) in naša Lisca.“

Z Lisce se ti odpira kos sveta v neznani krasoti. Tu se kaže strmečim očem velika Savska podolžnica, po kateri se pretaka prava jugoslovanska reka, ki je naša od povirja do izliva. Proti severozahodu občudujemo v nebo kipeče Savinske planine, katerim iz razpok in strug jedva sedaj izgineva sneg. V še večji daljavi obroblyajo naš obzor sive in sivkaste rebri Karavank in Julijskih Alp na eni strani, Kras, Bosensko gorovje in Štajersko-Koroške planine na drugih straneh. Na tem tako ugodnem mestu smo postavili planinsko kočo, da olajšujemo bivanje na tej gori in pospešujemo obisk že starim Rimljanom priljubljene Lisce. Tu so postavili pred malone 1700 leti rimski vojaki svojemu ljubljenu poveljniku Rutilijanu v znak hvaležnosti nagrobni spomenik.

Ko otvarjam novi planinski dom, vas vse v imenu Slov. pl. društva prav srčno pozdravljam, in sicer v prvi vrsti brate Hrvate pod vodstvom g. prof. Novotnega, častito duhovščino, g. dr. Stora in odposlanstva s Štajerskega in Kranjskega, vas v jako mnogem številu došle domačine in zlasti šolsko mladino, ki si ohrani naš planinski praznik v najboljšem spominu. Dolžnost me pa tudi veže, da se hvaležno spominjam vseh onih činiteljev, ki so s prispevki omogočili ali pa drugače sodelovali pri tej stavbi. Iskreno zahvaljujem vas domačine, prejšnjega posestnika tega stavbišča, Namorša, tesarje in delavce, ki ste z velikim trudom dovršili ta lepi planinski dom. Največja hvala pa gre vašemu vrlemu nadučitelju g. Jurku,

ki je marljivo nabiral prispevke, izdelal načrt, vodil in nadziral stavbo. Njemu na čast jo imenujemo „Jurkovo kočo“. Božji blagoslov bodi novi koči, mir in sreča kraljujta v njej! Nova kočica bodi zavetišče domačim in tujim potnikom, ki pridejo na to krasno goro, da tu občudujejo lepo našo domovino!“

Nato so med velikim navdušenjem zbranega občinstva naši pevci zapeli „Lepo našo domovino“, in začela se je po širni planini jako živahna in prisrčna zabava. Navdušeno so bili sprejeti pismeni in brzoglavni pozdravi gg. ljubljanskega župana Hribarja, priljubljenega triglavskega župnika Aljaža in osrednjega odbora. Domačine, posebno pa mladino je močno zanimal gramofon, ki se je neutrudljivo oglašal. V raznih skupinah so pevke in pevci lepo prepevali, drugi so pa plesali in igrali igre. Najbolje so nam pa ugajale deklamacije in petje šolske mladine, ki je nastopala pod vodstvom vsem jako priljubljenega g. Jurka, ki nas je tudi jako zabaval s šaljivim govorom. Ob pečenem janjcu se je potem radovala šolska mladina.

Vsa slavnost je bila velika, jako prisrčna ljudska veselica, ki ostane vsem udeležnikom v nepozabnem spominu. B.

Društvene vesti.

Umrla sta bivša odbornika g. Franc Triller, kontrolor deželne bolnice v Ljubljani, dne 5. avgusta in g. Anton Laharner, c. kr. profesor na c. kr. državni veliki realki v Ljubljani, dne 11. avgusta t. l. Gospod Triller je bil tudi med ustanovitelji našega društva. Oba blaga in vneta pospeševatelja slovenske turisticke, sta bila tudi vzorna domoljuba, neumorno delavna vsak na svojem mestu. Zavratna bolezen je oba v najlepši dobi življenja, ko jima je bilo trdno in častno stališče v človeški družbi, nemilo pobrala svojim dragim in nam. Časten jima spomin in lahka zemlja domača, ki sta ju prizrčno ljubila!

Novi člani. Osrednjega društva: gg.: Paternoster Milan, c. kr. fin. ravnateljstva asistent v Ljubljani; Prosenčeva Marijana, mestna učiteljica v Ljubljani; Dolenc Ljudevit, trgovec v Ljubljani; Menzl Jan, c. kr. tobačne tovarne tajnik v Ljubljani. — Podravske podružnice: gg.: dr. Glančnik Jernej, odvetnik in načelnik posojilnice v Mariboru; Matek Blaž, c. kr. gimn. profesor v Mariboru; Korošec Anton, prefekt v deškem semenišču v Mariboru; Košan Janko, c. kr. gimn. profesor v Mariboru; dr. Poljanec Leopold, c. kr. gimn. profesor v Mariboru; Tajek Jakob, c. k. profesor na c. kr. kadetni šoli v Mariboru; dr. Voušek Fran, c. kr. deželnosodni svetnik v Mariboru; Vreže Ivan, c. kr. profesor na c. kr. učiteljskišču v Mariboru. — Radovljiške podružnice: gg.: Klinar Fr., fotograf na Jesenicah; Bianchi Anton, posestnik in poslovodja v Ajdovščini. — Savinske podružnice: g. Travn Ivan, poslovodja v Lučah. — Ziljske podružnice: gg.: Frole Ivan, pristav c. kr. priv. južne železnice v Beljaku; Hebein Andrej, podjetnik na Brdu; Lakata Blaž, gostilničar na Sv. Višarjah; Pšeničnik Jernej, zakristan na Sv. Višarjah.

Darila. Osrednjemu društvu: Železniško ministrstvo 300 K. Za Kadilnikovo kočico na Golici: Veselo omizje v gostilni „Pri

Hrovatu“ na Jesenicah po gosp. M. Salbergerju 15'60 K. Naš narodni knjigotržec gospod L. Schwentner je podaril krasno sliko za Triglavsko kočo in jo na svoje stroške spravil gori. — Kamniški podružnici: Vesela družba v gostilni g. Pintarja v Kamniku 6 K za novo stavbo. Prisrčna hvala vsem!

Ziljske podružnice občni zbor je bil dne 27. julija ob 8. zvečer na Sv. Višarjah. Načelnik g. dež. poslanec Grafenauer je otvoril zborovanje, pozdravil prisrčno gospoda prof. dr. Johannesa Frischaufa in zastopnika osrednjega odbora g. Verovška. Tajnik gospod Knafele je poročal o podružničnem delovanju. Podružnica je izvršila mnogo novih markacij. Posebno velikega pomena so nje markacije v Višarskem pogorju z dvojezičnimi napisi. Pot na Loveca se je znatno izboljšala. Na poti s Sv. Višarj v Zajezero se je na dveh krajih pritrdila žica in skrbno popravila vsa steza, tako da je sedaj vsaki dami pristopna. Izdelala in zaznamovala se je tudi pot na Nabojs. Proti vrhu je na tej poti zabitih več klinov, tako da je vsakemu turistu dostopna. Najvažnejše je pa, da je podružnica sklenila kupiti svet za stavbo gorske restavracije v divnoromantični Zajezeri. Ta sklep se je takoj drugi dan izvršil. S tem sklepom je Ziljska podružnica storila velik korak za napredek turisticke in gotovo bo vsak turist vesel tega zavetišča.

Kamniške podružnice občni zbor se je vršil 23. t. m. ob 8. zvečer v hotelu pri Fišerju v Kamniku. Gospod načelnik Koschir je pozdravil vse udeležnike, posebno zastopnike osrednjega odbora: gospode dr. Tominška, pl. Bleiweisa-Trsteniškega in Verovška ter zastopnika Savinske podružnice gospoda Kocbeka in Kneza. Tajnik gospod Kos je poročal o delovanju in blagajnik gospod Pintar o denarnem stanju podružnice. Namesto odstopivšega odbornika g. Jenska je bil na predlog gospoda župana Močnika izvoljen v odbor gospod notar Milan Orožen. Vsi navzočniki so izvoljena z navdušenjem pozdravili. Z lepimi besedami se je gospod notar zahvalil za izvolitev ter izpodbujal vse člane k intenzivnemu delu za naš krasni planinski svet. Sklenilo se je, napraviti letos mnogo novih markacij in stare popraviti ter nabiti tudi mnogo napisnih tabel. Tudi ta podružnica postavi v najkrajšem času na važnem kraju planinsko kočo.

V Triglavski koči na Kredarici je bilo do dne 18. t. m. 125 turistov. Tuji so s postrežbo v vsakem oziru kar najbolj zadovoljni; saj je pa tudi vse izvrstno: jed in pijača ter postelja.

Na Triglavu je bilo dne 15. avgusta 34 turistov.

Orožnova koča na Črni prsti letos dobro uspeva. Imela je že lepo število obiskovalcev, ki so bili s postrežbo kakor tudi z jedili in pijačo zelo zadovoljni.

Podravska podružnica je prvič bolj javno nastopila dne 6. julija z otvoritvijo novega pota k slapu „Šumiku“. Megleno jutro je sicer marsikoga splašilo, da je raje ostal doma, vendar se je zbralo nad 50 turistinj in turistov, ki so krepko stopali ob šumeči Lobnici, ne meneč se, bode li vreme tako ali tako. Udeležnikov je bilo največ iz Maribora in Ruš, nekaj celo iz Ptuja in Gradaca. Hoja je bila v hladnem jutru sicer prijetna, vendar si je vsak želel priti kmalu do cilja. Stopivši iz gozda na vrh „Malega Šumika“ — ljudstvo ga imenuje tudi „Mali Skok“ — je bil gotovo vsak potolažen ter se je divil krasoti

okolice in šumu potoka, ki se tukaj zvija in stoka v roženi skalnati strugi ter potem togotno skoči čez precej visoko, skoraj navpično granitno skalo. Črez četrte ure smo dospeli pod „Veliki Šumik“, ki seveda po velikosti in krasoti nadkriljuje prvega. Popotniki so posedli po velikanskih pečeh, ki leže tu v strugi, ter začeli odvezavati nahrbtnike. Potolaživši želodec, je pozabil vsakdo dolge poti in prelitih znojnih srag ter stopal iz struge po strmi, a kratki poti na vrh slapa. Tukaj je dobil vsakdo v spomin šopek seča ali dragomastnika — Pohorci mu pravijo kratko „planinska roža“ — ki raste na veliki viseči skali v Šumiku, v velikih skupinah pa blizu Klopnega vrha. Črez pol ure so dospeli popotniki na „Staro glažuto“, kjer je bil določen daljši počitek. Pevci se zbero in zapoje lepo društveno geslo „Za hrib naš in log“. Jasno in krepko so odmevali mladeniški glasovi v bližnjem gozdu in nekoliko oddaljenih „Roparskih pečeh“, o katerih pripovedujejo Pohorci marsikaj zanimivega. Društveni predsednik pozdravi potem izletnike, posebno še častite dame, ki jih je bilo častno število. V svojem pozdravu je omenil, da ima mnogo zaslug za odkritje tega lepega kraja častita oseba, katere last je ta zemlja. Ta oseba je visokorodni gospod grof Alfonz Zabeo, ki je velik prijatelj planinstva in turisticke ter zelo naklonjen „Podravske podružnici“. Predsednik mu je za to izrekel v imenu Slov. plan. društva pristrčno zahvalo. Izrekajoč srčno nado, da bi v prvi vrsti Slovenci radi zahajali v te planine, se tukaj navduševali za lepo svojo zemljo in mili svoj narod, je končal predsednik svoj pozdrav, pevci pa so navdušeno zapeli „Lepa naša domovina“. Med izletniki je bil tudi prijazen gospod in obenem amateur-fotograf, ki jih je tamkaj fotografiral. Kaj lepe slike se dobivajo v narodni trgovini v Rušah. — Zopet smo se napatili in dospeli ob 1. uri na prijazni Smolnik, miren in tih kraj, ki pa slovi po narodno probujenih in premožnih kmetih. Tukaj si je vsakdo zopet dušo privezal z dobro jedjo in pijačo. Razvila se je prava planinska veselica. Prepevali so se lepe pesmi in govorile lepe napitnice, ki so zbudale domorodne čute. Tako se je vračal na večer vsakdo s planin vesel in zadovoljen, da je prebil nekaj ur v lepem planinskem svetu. X.

Podravska podružnica je ravnokar dovršila lepo in udobno pot od „Stare glažute“ do Sv. Ureha ter jo tudi zaznamovala. Zdaj je mogoče brez vodnika priti iz Maribora črez Sv. Bolfank, Sv. Ureh na Klopni vrh in Št. Lovrenc. Krajše ture se lahko napravijo iz Ruš ali Št. Lovrenca. Tudi je zaznamovala pot iz Št. Lovrenca črez Petelinjek, Brv in Pesek pod Roglo do Št. Kungote, odkoder je le še uro hoda v Zreče. Na Rogli (1517 m) je razgled, kakršen je le mogoč z visokih vršacev. Gora leži prosto ter je skoraj brez večje vegetacije. V bližini pač manjka planinske kočice, ki bi se morala postaviti na krasni Konjiški planji. Ko postavi Podravska podružnica prej ali slej kočico pri Sv. Urehu, bode izkušala tudi tamkaj priskrbeti turistom zavetišče.

Ziljska podružnica je nakupila v Zajezeri primerno in obsežno senožet, obsegajočo 3 hektare, 8 arov in 54 m², oddaljeno od postajice v Ovčji vasi eno uro hoda, da tam v najkrajšem času zgradi planinsko kočico, spojeno z restavracijo in posameznimi sobami za letovišnike. Tikoma prihodnje kočice se nahaja močan studenec, ki nikdar ne usahne. Voda v tem studencu je tako mrzla, da se je ne more celo navadno

kupico na dušek izpiti. Razgled je proti jugu na gore Viš (2669 m), Vel. Nabojs (2315 m), Montaggio (2752 m). Ko o lepem vremenu zjutraj posijejo prvi solnčni žarki na te velikane, se pordečijo, da človeka kar očarajo, da, ko bi človek to videl naslikano, bi dejal: to je secesija! Proti severu se vidijo Ostrnik (2035 m) in Ukovske planine in spodaj v dolini se zapazi drdrajoči vlak, ki vozi proti Pontebi in v Benetke. Lepo uravnana stezica te pripelje s Sv. Višarij v dveh urah naravnost na to senožet. Kje pa je ta Zajezera, bo marsikdo vprašal? Zajezera je v slovenskem Korotanu. Kdor je že bil na Sv. Višarjah, gotovo se je čudil, ko je opazil v dolini proti laški strani prav široko belo cesto, in zopet drugi je mislil, da je to sneg, ker malo niže res vedno leži: glej, to je dolina Zajezera in tista široka cesta je le prod v potoku. Torej ravno pod Sv. Višarjami leži naša senožet, na kateri bode že prihodnje leto stala lična stavba, planinsko počivališče: „Krnica“. K.

Vseslovansko planinsko društvo, to je ideal, ki naj bi združil vse prijatelje prirodnih lepot in zakladov slovanskih zemelj. Tako društvo bi obrnilo tok turistov v naše prelepe planinske kraje, in ta tok bi oblagodaryl ves narod, mesta, trge in vasi. Nastopilo bi blagostanje, ž njimi pa vzevela kultura. Že zdaj, ko deluje le Češka planinska podružnica na Slovenskem, čutimo nemalo ugodni vpliv širše podlage turističnega delovanja. Naš Bled ima sedaj že vse drugačno lice, naše Jezersko cvete, Triglav, Razor, Jalovec, Prisojnik, Stol, Grintavec, Skuta, Viš . . . so že Slovencem in Čehom enako ljubi znanci in prijatelji. — V Kranju izhajajočemu časopisu „Gorenjecu“ smo prav hvaležni, da je idejo vseslovanskega planinskega društva tako krepko izrazil in jo prijavil baš o pravem času, ko se snuje vseslovanska razstava v Peterburgu za l. 1904. Njegove dotične članke priporočamo vsem v resno premišljevanje.

Plan. Vestnika prihodnja številka izide oktobra meseca. Do dno 20. oktobra prosimo vseh podatkov o prometu po naših kočah in gorah ter drugih poročil.

Poziv na IV. tekmovalno slikanje.

Odbor amateur-fotografov „Slov. plan. društva“ pozivlje s tem častite člane, da so blagovoljno udeleže tekmovalnega slikanja za leto 1902.

Sporod je: 1.) Planinsko slikanje, 2.) pokrajinsko slikanje, 3.) razne študije in slike.

Slike, izvršene v dobi od 1. jan. 1902. do 1. nov. 1902. leta, se bodo obdarovale z raznimi diplomami, katere jim pripozna posebna v presojo slik določena komisija.

Gg. amateurje opozarjamo na to tekmovanje in jih prosimo, da se ga obilo udeleže ter svoje slike pošljejo najkasneje do 30. oktobra 1902. leta odseku amateur-fotografov „Slov. plan. društva“ v Ljubljani.

Imena slik, objektiv, razsvetljava in podpis naj se zabeležijo posebej in pošljejo v zavitku.

Fotografi po poklicu so izključeni.

Odsek amateur-fotografov „Slov. plan. društva“.

Izletnikom v Savinske planine na Stajerskem priporočamo gostilnice naših članov, in sicer: v Rečici na Paki gostilnico na pošti (g. Jože Krajnc); — v Mozirju gostilnico na pošti (g. Anton Goričar) in hotel Tribučev (g. Srečko Tribuč); na Ljubnem gostilnice g. Fr. Ks. Petka, g. Al. Klemenška, pd. Režala, in g. Janeza Ermenca, pd. Ledeničarja; — v Lučah gostilnici pri Raduhi (g. Norbert Zanier) in pri Mežnarici (Ana Planinšek); — v Solčavi gostilnici g. Antona Herleta, pd. Vitežiča, in g. Kristijana Grmela, pd. Šturma. Postrežba je povsod izvrstna. Povsod se dobe tudi sobe. Turisti, podpirajmo v prvi vrsti le naše člane!

Cene vozovom iz Kranja na Jezersko. Enovprežni voz: do Povšnarja 6 K, do Fuchsa 8 K, do Kanonirja 10 K, do Jezerskega 12 K. — Dvovprežni voz: do Povšnarja 10 K, do Fuchsa 14 K, do Kanonirja 16 K, do Jezerskega 20 K. Veliki družbinski voz (za 8—10 oseb) stane do Jezerskega 24 K. — Vozove preskrbuje „Kranjska podružnica“ Slov. plan. društva, oziroma njen tajnik g. Fran Ks. Sajovic v Kranju.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 6 K; poleg tega zneska plača nov član tudi 2 K vpisnine. Ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K. Vseučiliščniki plačajo 3 K letnine in so prosti vpisnine.

„Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 4 K, dijake 2 K 40 h.

Društvena znamenja dobivajo člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih, pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod Trančo, in pri gospodu J. Lozarju, trgovcu na Mestnem trgu v Ljubljani. Eno znamenje stane 2 K.

Nahrbtnike in gorske palice

prodaja trvdka

AVGUSTA AUERJA naslednik IVAN KORENČAN

Stari trg št. 5. * Ljubljana. * Stari trg št. 5.

Nahrbtniki po 2 K in 2 K 40 h. — Gorske palice po 1 K 60 h.

Peternelov dom na Bledu

priporoča vsem letoviščnikom in izletnikom

svoje ugodne sobe in svojo restavracijo.

Kuhinja je izborna. Točijo se najboljše dolensjska in istrska vina in budejeviško pivo iz akcijske pivovarne.

Bivanje za daljšo dobo je za časa naznaniti.

Lastnik: **Jakob Peternel**, župan blejski.

Sangrad pri Kranju

ob železniški progi Ljubljana-Trbiž.

Letovišče za tujce pod zdravniškim nadzorstvom, med gorami, v samoti, 465 metrov nad morjem Vsakovrsten komfort. Izvrstno bivališče za rekonvalescente.

Sezona od maja do oktobra.

Cena šest kron na dan za zdravo in tečno hrano z vinom, za stanovanje, zračne, peščene, solnčne, gorke in mrzle kopeli ter električno razsvetljavo.

—> **Dvakrat na teden obišče zdravnik letovišče.** <—

Lastnik dr. E. Globočnik v Kranju.

FRANC ČUĐEN

urar v Ljubljani na Mestnem trgu

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilk. Vsi izdelki so priznani izvrstni in poceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

—> Ceniki na zahtevanje brezplačno <—

J. BONAČ

v Ljubljani v Šelenburgovih ulicah št. 5, nasproti nove pošte,
priporočam vljudno svojo

—> **trgovino s papirjem in pisalnimi potrebščinami.** <—

Vzorca papirja pošiljam na ogled. V svoji knjigovoznici izdelujem vezi preproste in najfineše. Prevzemljem izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah. Imam veliko zalogo vedno najnovejših razglednic.

— Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda. —

Tornica kartonaže z električno silo. Po naročilu izdelujem raznovrstne škatle.
Prekupnikom velik popust.

Karla Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

v Ljubljani na Dunajski cesti št. 16

priporočata svojo veliko zalogo planinske oprave: krampeže, svetiljke, cepine, dereze itd., potem raznovrstno železnino za stavbe, kuhinjsko orodje, najboljše orodje za rokodelce in vse vrste poljedelskih strojev.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah števil. 9

priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna lodnasta oblačila in plašče za turiste

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo klobukov, posebno lodnastih za hribolazce in lovce iz
tovrnic Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

AVGUST AGNOLA,Najnižje cene.

steklar v Ljubljani na Dunajski cesti št. 13.

Najnižje cene.

Velika zaloga stekla, porcelana, zrcal, okvirov in vseh drugih v steklarstvu spadajočih predmetov.

LJUBLJANA**J. LOZAR**Mestni trg št. 7.

priporoča svojo bogato zalogo turistovskih srajc, turistovskih, kole-sarskih in lovskih dokolenic, lovskih volnenih jopičev, zimskih in letnih nogavic, zavratnic itd. Fino moško perilo in spodnja obleka.

Nahrbtniki po 5 K komad. — Članom „Slov. plan. društva“ znižane cene.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice

v Ljubljani, v Franciskanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

FOTOGRAFIJA

je gotovo najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparatiin sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje
in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince preskrbim sam in brezplačno.

Ceniki so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo

papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.**JOS. PETRIČ.**

V Ljubljani, na sv. Petra cesti št. 4.

ADOLF HAUPTMANN

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.